

2. juni 2009

Byggeledigheden fortsætter himmelflugten

De nyeste tal viser, at arbejdsløshedsstigningen i Danmark er bredt funderet. Værst ser det imidlertid ud for byggeriet, hvor arbejdsløsheden er eksploderet. Arbejdsløsheden for byggefagene ligger nu højere end under sidste lavkonjunktur. A-kasserne, der især er tilknyttet byggeriet og industrien, er således hårdt ramt, mens a-kasserne, der især er tilknyttet det offentlige, er mindre ramt eller slet ikke er ramt. Der er akut behov for nye initiativer, der kan modgå den stærkt stigende arbejdsløshed.

Siden juni 2008, hvor ledigheden bundede med 46.600 fuldtidspersoner, er arbejdsløsheden i Danmark steget med i alt 46.200 fuldtidspersoner. Siden årsskiftet er ledigheden steget med 32.000 fuldtidspersoner.

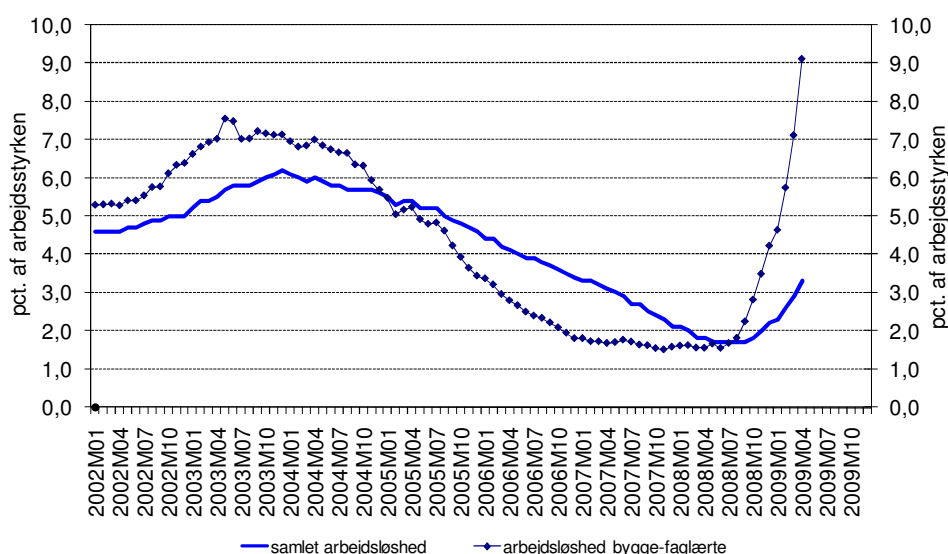
Samtidig viser prognoserne for arbejdsmarkedet, at vi kun har set starten af en markant nedtur på arbejdsmarkedet. AE frygter på baggrund af de seneste økonomiske nøgletal, at vi allerede ved udgangen af 2009 står med mere end 130.000 arbejdsløse.

Den stigende arbejdsløshed er bredt funderet på det danske arbejdsmarked. Vurderet ud fra a-kasse arbejdsløsheden er stort set alle faggrupper ramt af stigende arbejdsløshed siden juni sidste år. Værst ser det imidlertid ud for de a-kasser, der er tæt knyttet op på bygge- og anlægssektoren og industrien.

Specielt for de byggefaglærte (Byggefagene, TIB og El-faget) er arbejdsløsheden steget voldsomt inden for de seneste 10 måneder. Det viser figur 1 (nedenfor), der sammenholder de byggefaglærtes arbejdsløshed med den samlede arbejdsløshed i Danmark – begge korrigeret for sæsonudsving.

Som figuren illustrerer, er byggeledigheden siden midten af 2008 steget voldsomt. På bare 10 måneder er de byggefaglærtes arbejdsløshed steget til langt over det ledighedsniveau, vi oplevede under det sidste økonomiske tilbageslag i 2003-2004. At der samtidig er tegn på en accelererende stigning vidner om, at nedgangen inden for bygge- og anlægssektoren er meget voldsom.

Figur 1. Udviklingen i de byggefaglærtes arbejdsløshed, sæsonkorrigeret

Anm.: A-kasserne, der traditionelt har været knyttet op på bygge- og anlægssektoren, er Byggefagenes a-kasse (tidl. Blik og Rør samt Malerfaget og Maritime), El-faget og Træ-Industri-Byg. Tallene for de seneste 6 måneder er foreløbige. Disse er korrigeret for den forskel, der var mellem de foreløbige og endelige tal i samme måned året før. Tallene indeholder ikke 3F'erne, der er tilknyttet byggeriet.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik (sæsonkorrektion og korrektion).

Arbejdsløsheden stiger i alle a-kasser

Den stigende arbejdsløshed har ramt bredt på det danske arbejdsmarked. Det fremgår af tabel 1 med AErådets opgørelse af den sæsonkorrigerede arbejdsløshed fordelt på a-kasser¹.

Som det fremgår, har alle a-kasser på nær Lærere haft stigende arbejdsløshed siden juni sidste år. A-kasserne for Socialpædagoger (SLA), Børne- og Ungdomspædagoger og Danske Sundhedsorganisationer (DSA) har oplevet relativt beskedne stigninger. Sammen med lærerne er det a-kasser, hvis medlemmer i høj grad arbejder i den offentlige sektor, som ikke er påvirket af den økonomiske krise.

¹ Der er i analysen ikke taget højde for aktiverede arbejdsløse, da Danmarks Statistik ikke offentliggør detaljerede tal på dette område. Tog vi højde for aktiveringen, vil de procentvise stigninger i antallet af arbejdsløse generelt blive mindre, men det vil ikke ændre det overordnede billede af udviklingen.

Tabel 3. Arbejdsløshed på a-kasser, sæsonkorrigeret og sorteret

	Niveau, april 2009		Ændring juni 08-april 09	
	Fuldtids- personer	Pct. af ar- bejdsstyrken	Fuldtids- personer	Stigning i Pct.
Faglig Fælles a-kasse (3F)	23.240	8,9	13.850	147,5
Kristelig a-kasse	8.610	5,1	4.970	136,9
Metalarbejdere	5.140	6,0	4.210	452,7
Træ-Industri-Byg (TIB)	4.970	11,9	4.090	463,3
Handels- og Kontorfunk- tionærer (HK)	7.440	3,2	2.720	57,7
Danske Lønmodtagere (DLA)	3.010	4,7	2.050	212,6
Selvstændige Erhvervs- drivende (ASE)	3.500	2,5	1.830	109,2
Byggefagenes a-kasse	1.560	9,7	1.250	399,8
Funktionærer og Tjene- stemænd (FTF-A)	2.740	2,2	1.050	62,5
Ledere	1.530	1,9	890	140,5
Ingeniører (IAK)	1.440	2,2	770	115,0
Teknikere	1.350	5,1	730	117,1
Akademikere (AAK)	2.100	2,8	720	52,2
Nærings- og Nydelses- middelarbejdere (NNF)	1.200	5,3	670	125,4
Fag og Arbejde (FOA)	2.550	1,6	650	34,1
El-faget	680	3,2	610	815,6
Økonomer (CA)	1.050	3,3	540	103,9
Business	870	3,4	510	139,4
Frie Funktionærer (FFA)	610	2,7	400	184,4
Journalistik, Kommunika- tion og Sprog	1.050	5,4	300	40,4
Stats- og Teleansatte (STA)	590	2,0	290	96,3
Selvstændige (DANA)	760	2,1	280	58,1
Funktionærer og Service- fag	540	3,0	250	83,3
Magistre (MA)	2.140	4,2	220	11,7
IT-faget og Merkonomer (PROSA)	330	2,6	140	74,6
Danske Sundhedsorgani- sationer (DSA)	390	0,5	110	37,3
Børne- og Ungdomspæ- dagoger (BUPL-A)	830	1,5	90	12,7
Socialpædagoger (SLA)	480	1,5	70	16,0
Lærere (DLF-A)	820	1,2	-10	-1,2

Anm.: De foreløbige data (seneste 6 måneder) er korrigeret iht. forskellen mellem foreløbige og endelige data i måneden året før.

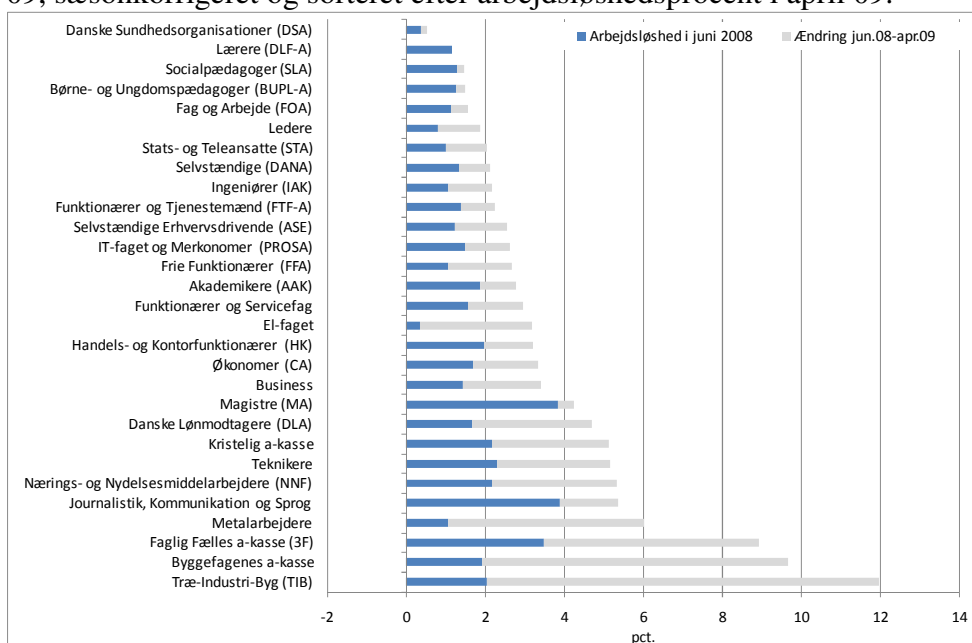
Kilde: AErådet på baggrund af Danmarks Statistik

De største stigninger målt i *antal* arbejdsløse fra juni 2008 til april 2009 findes for 3F med næsten 14.000 flere arbejdsløse, for Kristelig a-kasse med 5.000 flere arbejdsløse, Metalarbejdere og Træ-Industri-Byg med godt ca. 4.000 flere arbejdsløse.

Måler man arbejdsløshedsudviklingen i forhold til hvor mange arbejdsløse, der i forvejen var i a-kasserne i juni måned sidste år, findes de største stigninger inden for El-faget, Træ-Industri-Byg (TIB), Metalarbejdere samt Byggefagenes a-kasse. Her ligger antallet af arbejdsløse mellem 4 og 8 gange så højt i april 2009 som i juni 2008. Hertil skal det dog bemærkes, at der næsten ingen arbejdsløse var inden for EL-faget i juni sidste år.

Det kan være formålstjenstligt at betragte arbejdsløshedsprocenterne målt som antallet af registrerede arbejdsløse i forhold til antallet af a-kasse-medlemmer. Figur 2 viser arbejdsløshedsprocenten i juni 2008 og ændringen fra juni 2008 til april 2009, således at summen af de to søjler svarer til arbejdsløshedsprocenten i april 2009.

Figur 2. Arbejdsløshedsprocent i juni 2008 og ændring fra juni 08 til april 09, sæsonkorrigeret og sorteret efter arbejdsløshedsprocent i april 09.

Anm.: De foreløbige data er korrigeret iht. forskellen mellem foreløbige og endelige data i måneden året før.

Kilde: AErådet på baggrund af Danmarks Statistik.

De største stigninger i arbejdsløshedsprocenten findes for Træ-Industri-Byg (9,5 pct.enheder) og Byggefagene (8,8 pct.enheder). Der har også været store stigninger i arbejdsløshedsprocenten inden for 3F (5,4 pct.enheder) og

Metalarbejdere (5 pct.enheder). At disse a-kasser er så hårdt ramt afspejler, at den økonomiske nedtur i første omgang er gået hårdt ud over bygge- og anlægssektoren og industrien.

Samlet har Træ-Industri-Byg (TIB) nu den højeste ledighedsprocent med næsten 12 pct., Byggefagenes a-kasse har den næsthøjeste med 9,7 pct., mens vi dernæst har 3F med knap 9 pct. arbejdsløse. 3F'ernes arbejdsløshed er nu tilbage på niveauet fra slutningen af 2005.

I bunden med de laveste arbejdsløshedsprocenter finder vi a-kasser, der i høj grad er knyttet op på den offentlige sektor. Danske Sundhedsorganisationer har en arbejdsløshedsprocent på 0,5 pct., Lærere har en arbejdsløshed på 1,2 pct., Socialpædagoger, Børne- og Ungdomspædagoger og FOA har en ledighed omkring 1½ pct. Det viser figur 2.

Behovet for nye initiativer ikke mindsket

De økonomiske udsigter tegner så dårlige, så vi står til at miste stort set hele den fremgang, der har været på arbejdsmarkedet under det seneste opsving. Fra 2004 til 2008 er beskæftigelsen steget med godt 180.000 personer. De økonomiske Vismænd, der udkom med forårsprognosen i går, venter et fald i beskæftigelsen på 170.000 personer fra 2008 til 2011. Opgjort i arbejdstimer er nedgangen endnu større, da vi også vil se fald i den gennemsnitlige arbejdstid i år og de kommende år. Ifølge de seneste opgørelser er beskæftigelsen målt i arbejdstimer steget med ca. 220.000 fuldtidspersoner fra 2004 til 2008.

Vi frygter, at så voldsom en nedtur vil skade strukturerne på arbejdsmarkedet med højere strukturel ledighed, lavere strukturel arbejdsstyrke og arbejdstid til følge. Det betyder, at nedturen kan skade både den langsigtede økonomiske vækst såvel som den finanspolitiske holdbarhed.

I gårsdagens rapport fra det økonomiske råd anbefalede de økonomiske vismænd fremrykning af offentlige investeringer, så investeringsniveauet blev forøget med 15 mia.kr. i både 2010 og 2011, dvs. investeringer for i alt 30 mia.kr. Vi er enige med Vismændenes i, at der skal fremrykkes offentlige investeringer for at bekæmpe den meget alvorlige nedtur i dansk økonomi. Men vi forstår ikke, hvorfor man skal vente til 2010.

Vi befinder os ikke længere i en situation med kapacitetspres eller overop-
hedningsrisiko, og kommer heller ikke i nærheden de kommende år. Samti-
dig tager det tid, fra beslutningen om at sætte noget i gang tages, til tingene
sættes i værk. Vi ved, der de kommende år er et stort behov for investerin-
ger i den offentlige sektor. Hvis ikke man skulle sætte gang i disse projekter
nu, hvor der er ledig kapacitet i økonomien og udsigt til flere år med stigen-
de arbejdsløshed, hvornår skulle man så gøre det?